

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 8 kor.

Nyiltéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Csütörtök, július 26.

A kulturpalota igazgatója.

Az aradi kulturpalota igazgatói állásának betöltése körül már napokkal ezelőtt mozgalom indult meg. Igen tiszteletre méltó tényezők érdekében gyűjtik a szavazatokat és meggyőzni igyekeznek a törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy melyik jelöltet érdemesebb támogatni. Van olyan akció, amely azt kívánja, hogy meghívás útján töltsék be az állást, viszont mások a nyilvános pályázat kiírása mellett érvelnek. Akiknek neve mostanáig forgalomba került, valamennyien becsült munkásai a magyar kulturának és mi örömmel is üdvözlönnék, ha a törvényhatósági bizottság bármelyiküket tüntetné ki bizalmával.

Az a nagy cél azonban, amely Arad törvényhatósági bizottsága előtt a kulturpalota létesítésekor lebegett, parancsoló szükséggé teszi, hogy az igazgatói állásra országos pályázatot hirdessen a város. Már legelső alkalommal, amikor az állás betöltésre került, felmerült a nyilvános pályázat kiírásának gondolata, azonban akkor imponáló erővel lépett előtérbe az a cél, hogy boldogult Varjassy Árpádot megjutalmazza Arad a kulturpalota létesítésével járó rengeteg szellemi és fizikai erőt felemészítő nagyszerű munkájáért. A nyilvános pályázat szükségét hangsúlyozták igen sokan akkor, midőn Varjassy Árpád halála után kellett betölteni az igazgatói állást, azonban bizonyos erők érvényesülése következtében a többség a meghívás mellett döntött. A bekövetkezett szomorú esemény azokat igazolta, akik az országos pályázat kiírását sürgették.

Teljesen tárgyilagosan ítélve és az összes körülményeket mérlegelve, arra az álláspontra kell helyezkednünk, hogy a törvényhatósági bizottság akkor cselekszik leghelyesebben, ha országos pályázat kiírásával tölti be a fontos pozíciót. Eltekintve attól, hogy minden közintézmény vezető állásának betöltésénél az igazság elve a legteljesebb nyilvánosságot követeli meg, ennél a kérdésnél már az észszerűség és a célszerűség is ez elv megvalósítását teszi szükségessé. A kulturpalotát azért építtette Arad, hogy onnét irányítsák a város egész szellemi és művészi életét. Ezt a hatalmas kulturális célt pedig csak akkor tudjuk elérni, ha ez intézmény élére olyan férfiut állítunk, akiben kellő képesség van arra, hogy eme rend-

kívül nagy feladatot helyesen oldja meg. Valljuk be: Arad irodalmi és művészi szempontból kissé el van hanyagolva és a rendezetlenség, szervezetlenség szomorú képét mutatja. E tekintetben elmaradtunk a hozzánk hasonló vidéki centrumoktól. A legtöbb vidéki nagy város bizonyos kultursajátossággal bír. A szegedi irodalomról már évtizedekkel ezelőtt tudomást vett az ország és még ma is, amikor pedig már kisebb mérvben szolgál rá erre, állandó meleg érdeklődés nyilvánul iránta nemcsak a közönség körében, hanem a fővárosi irodalmi körökben is.

A nagyváradi és kolozsvári irodalmi és művészeti mozgalmak állandóan foglalkoztatják a művelt magyar publikumot. Csupán Arad számít keveset irodalmi szempontból a magyar kulturéletben, pedig hiszen elfogultság nélkül állapíthatjuk meg, hogy itt is feltalálhatók mindama szellemi erők, amelyek kiemelhetnék a várost,

az irodalmi és művészeti ismeretlenség szürke homályából. Részben azonban biztos szervező kéz és olyan magasabbrendű szellemi rátermettség szükséges, amely előtt tisztelettel hajol meg a legelégedetlenebb elme is, mert joggal bízik talentumában és mert az elérendő sikerek le tudják fejezve-rezni a teljesen szükségtelennek nem mondható bírálatot is. Hogy ilyen férfiut juthasson a kulturpalota igazgatói székébe, ahhoz a legbiztosabb ut az országos pályázat. Meg kell adni a szellemi erők szabad versenyének legszélesebb lehetőségét. Az állás betöltése szempontjából most forgalomba került nevek viselői bíráják ugyan bizalmunkat és becsülésünket, azonban az országos pályázat Aradnak olyan férfiakat is juttathat, akiknek kiváló képessége még biztosabb lépéssel visz bennünket ama magasabb cél elérése felé, amely a kulturpalota létesítésekor lelünk, elménket betöltötte.

Sztaniszlaut és Nadwornát elfoglaltuk.

Budapest, július 25. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti hárter:

A szövetségesek hadműveleteit Keletgaliciában tegnap új sikerek koronázták. Osztrák-magyar csapatok elfoglalták Sztaniszlaut és Nadwornát, német erők pedig Tarnopolt. Az ellenség után nyomuló szövetséges hadtestek több ízben újra feléledő orosz ellenállásba ütköztek.

Küvess vezérezredes hadseregének északi szárnya szívós harcban kivetette az oroszokat a Tatárszoroson fekvő magaslati állásaikból.

A Bysztryca-Nadvorna szakaszt az osztrák-magyar és német hadosztályok csak jelentékeny harcok után tudták átlépni. Az alsó Zlota-Lipa körletében is ismét szembeszálltak velünk az oroszok. Tarnopoltól délre az ellenség eredménytelenül vetett sűrű tömegeket a német ezredek elé. Az Erdős-Kárpátokban a Tatárszoros és a Susita között az ellenség tevékenysége alább hagyott. A Putnavölgytől északra az oroszok megismételték támadásaikat. Rohamoszlopaiknak szűk területén elért kezdő siker után megállást parancsoltunk.

Olasz hárter:

Az Isonzó mentén az élénkebb tüzérségi tevékenység tegnap is tartott.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, július 25. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállásról jelentik:

Keleti hárter:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala.

Eichhorn vezérezredes arcvonala:

Az orosz kudarcainak és áldozatainak hatása alatt nem újította meg támadását.

Böhm Ermolli vezérezredes hadcsoportja:

Előrenyomulásunk feltartóztatlanul halad tovább. A császár Ofelsége szemei előtt harcban kipróbált hadosztályok a Szereth lapálytól felfelé nyomulva Tarnopol és Trembovla között visszaverték az oroszok erős támadásait és rohammal elfoglalták a keleti part magaslatait. Itt az oroszoknak mélyen tagozott támadásait visszavertük. Tarnopolt elfoglaltuk. Bucachoz köze-

ledünk. Staniszlau és Nadworna birtokunkban van. Az ellenség utóvédjeit mindenütt visszavertük.

József főherceg vezérezredes hadsereg arcvonala:

Az északi szárny csapatai lépést tartanak a Kárpátok előterében előrenyomuló haderőkkel. A Tatárszorostól délre az ellenség még tartja állásait. A Kárpátok déli részében az ellenség a Susita-völgy mentén benyomult vonalainkba. Gyorsan új erővel táplált, lökését közvetlenül nyugatra fekvő reteszállásban megállítottuk.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja:

A Szereth alsó folyásánál élénk tüzharc. Addig nagyobb támadások nem történtek.

Macedóniai határ:

Nincs lényeges esemény. — Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megkezdtek Bukovina felszabadítását.

Elfoglaltuk Staniszlaut és Nadwornát.

— Saját tudósítók telefonjelentése.

Az orosz fronton dicsőséges csapataink olyan erővel és olyan sebessen haladnak előre, mint a balvégzet. Tegnap Tarnopol, Halics ma Staniszlau és Nadworna került a kezükbe és kitudja, hová ér holnap ez a feltartóztatlan áradat. Az orosz hadsereg menthetetlenül szédül szét a közben Oroszország a kétségbeesés és a vad indulatok és az ellenkező törekvések viharos vizein hanyódnak.

Tegnap óta Kerensky a diktátor. Elárulta a forradalmat, amely magasra emelte a most meg fogja ölni a forradalmat. Az új időknek ez a példátlanul érdekes alakja, addig volt félelmetesen nagy, amíg egyenes uton ment. Abban a pillanatban, amikor a forradalom apostola offenzívába kezdett, feladta elveit s ezzel elvesztett. Amíg békét hirdetett, zavartalanul dolgozhatott Oroszország demokratizálásán. Féltelen dicsőség-szomjában, a saját egyénisége erejétől mámorosan a háborút kereste. Ez a háború most azután nem bosszítja el többet. Az orosz nemzetnek eddig Kerensky diktálta a sorsát. Most már az ő sorsa is a középponti hatalmak előrenyomuló seregeinek kezében van.

Távirataink itt következnek:

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A magyar és osztrák csapatok **Sztaniszlaut és a német csapatok Tarnopot** elfoglalták.

Stockholm. Pétervárról jelentik, hogy a bukovinai orosz kormányhatóságok ideérkeztek.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Eichorn vezérezredes hadcsoportjánál az oroszok eddigi balsikerei és azoknak hatása alatt újra nem támadtak. Böhm-Ermolli vezérezredes hadcsoportjánál előrenyomulásunk feltartóztatlanul folyik tovább. Ófelsége a császár szemeláttára harcedzett osztagok Tarnopol és Trembovla között az összes orosz támadásokat visszaverték és rohammal elfoglalták ezen a fronton levő magaslati állásokat. A oroszok mélyen tagozott támadásait visszaverték és Tarnopot elfoglaltuk. Közeledünk Bucachoz.

Sztaniszlau és Nadworna kezükben van.

Az ellenség utóvédeit mindenütt visszavertük. József főherceg arcvonalán az északi szárny csapatai a Kárpátok előterében előretűró csapatokkal lépést tartanak. A Tatár-szorostól ke-

lette az ellenség még tartja állásait. A Kárpátok déli részén az ellenség a Susita völgyénél benyomultak állásainkba. Ettől nyugatra elhelyezett zárállásunkban megállítottuk az ellenséget.

A nyugati határon a flandriai front ismét a leghevesebb tüzharcok színhelye volt.

Berlin: A Wolff-ügynökség jelenti: Csapataink hatalmas előnyomulása Keletgaliciában 24-én is tovább tartott. Csapataink támadó kedve és szívóssága felülmulhatatlan. A fogolygyűjtő állomások felé igen nagy számban szállítják a foglyokat, ezenkívül a nagy hadművelési területen szétszórta zsákmány még megközelítőleg sem állapítható meg.

Mintegy háromezer négyzetkilométernyi területet ragadtunk már is ki az oroszok kezéből.

Csapataink nagyszerű lendülettel elfoglalták a számos helyen égő Tarnopot és elfoglalták a várostól délre levő magaslatokat. Az ellenség heves ellentámadásait véresen visszavertük. Az a kétségbeesett előretűrés, amelyet az oroszok Tarnopotól délnyugatra Hipicko falu irányában tizenhatszoros tagozódásban páncél autók támogatásával megkíséreltek az oroszoknak halottakban, foglyokban és hadianyagban bekövetkezett legsúlyosabb veszteségével omlott össze. Mialatt a Staniszlau-Nadvorna vonalon az oroszok egyik védőállása a másik után tört meg csapataink nyomása alatt, az alatt 24-én az Erdős-Kárpátokban a Jablonica-szorostól északra csatlakozó Cheimeuchi hegyi állást is elragadtuk az oroszoktól. A Staniszlau-Nadvorna közötti kétségbeesett ellenállás nem tartóztathatta fel ezen a frontreszen az oroszok összeomlását. Csapataink ellenállhatatlan nyomása előrevetette az oroszokat és az orosz állások mindkét sarkpillérjét a rendkívül fontos ut és vasúti csomópontokat: Staniszlaut és Nadvornát elfoglaltuk. Számos ágyút, aknavetőket nagymennyiségű hadiszertélmiszerkészleteket szállítottunk be. Csapataink szakadatlanul nyomulnak előre. Az orosz front északi részein az utóbbi napok rettenetes véráldozatai következtében elhanyagoltak a támadások. A nyugati front összes eseményei ellanyhulnak a Flandriában tomboló dühöngő tüzharc mellett.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Flan-

drában végtelenségig fokozódó a tüzharc. Keletgaliciában előrehaladásunk az oroszokat arra kényszerítette, hogy a Kárpátokban a Tatár-szorostól délre is visszavonuljanak.

Munkásküldöttség

a polgármesternél.

Barabás Béla közbenjárását kéri.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután fél öt órakor az aradi hadfej szerelési gyárak munkásai és az aradi szociáldemokrata párt képviselőiben egy küldöttség járt Varjassy Lajos polgármesternél Bodnár Jakab, Csepel László párttitkár és Schusztler Ödön dr. az aradi szociáldemokrata párt ügyész vezetésével. A küldöttség szónoka Bodnár Jakab elmondotta a polgármesternek, hogy miért jöttek, kik küldték őket, és aztán átnyújtotta az aradi szociáldemokrata párt és az aradi szervezett munkásság következő memorandumát.

Az aradi szociáldemokrata párt és az aradi szervezett munkások sajnálattal tapasztalták, hogy a közlelemzés megjavítása tekintetében a közlelemzési hivatal és bizottság a mai tarthatatlan viszonyok intézkedést sőt a hozzá értő egyének arra vonatkozó indítványait, miszerint a mai tarthatatlan állapotok megjavíttassanak, figyelembe sem részesítette. Ennél fogva az aradi szervezett munkások és az aradi szociáldemokrata párt együttes értekezlete az alábbi határozatot hozta:

Utasítja az értekezlet az aradi szociáldemokrata pártot és az aradi szervezett munkásság vezetését, tolmácsolja a polgármester urnál a munkásság alábbi határozott kívánásait:

1) A már működő közlelemzési bizottság bővítessék ki ugyanannyi taggal, mint a hány tagja jelenleg van, még pedig a munkásság és kis polgárság köréből, mert ezen rétegek érdekeit csak ezek tolmácsolhatják és védhetik.

Határozatunkat indokoljuk azzal is, hogy Arad város környékén élelmiszer készletek voltak és vannak, de a rossz rendszer miatt a munkásság és a szegényebb sorsú kis polgárok azokhoz nem férhettek és férhetnek hozzá és kénytelenek családtagjaikkal együtt nélkülözni. Már pedig, ha a munkásságak nélkülöznie kell, úgy nem tud eleget tenni a haza rá rótt kötelességének. Az eddigi viszonyok a nehéz fizikai munkát végző ipari munkásságot érintik a legsúlyosabban, annak dacára, hogy általános érvényű miniszteri rendelet becsajtatott ki arra nézve, hogy a közigazgatási hatóságoknak eda kell hatniuk, hogy az ipari munkások a munka és teljesítő képesség fokozására a közlelemzés tekintetében különös gondos ellátásban részesíttessenek.

II. A gabona ellátás tekintetében legújabbban megjelent rendelet szerint a nagy városok feljogosíttatnak egész évi gabona készletük beszerzésére. Hivatkozva tehát a polgármester urnak ebbeli ígéretére is, kívánjuk, hogy Arad város oly gabona mennyiséget szerezzen be, ami az ellátatlan polgárainak és a hadfelszerelési gyárak üzemében foglalkozó 9000 főt számláló munkásság részére fejenként és korra való tekintet nélkül a megállapított legnagyobb mennyiség 144 kgr. juthasson.

Mind ezek csak legsürgősebb kívánásaink, a közlelemzésre vonatkozó egyéb óhajainkat és panaszainkat csak azon bizottság elé fogjuk terjeszteni, amely a fenti értelemben alakul meg.

A polgármester kijelentette a küldöttségnek, hogy ő a város minden egyes polgárának és aradi társadalom minden egyes osztályának az érdekeit szíven viseli. Megígérte, hogy a

közélelmezési bizottságot kibővíti még öt munkástaggal, úgy hogy a bizottság ezután egyenlő arányban két polgári és két munkástagból fog állni. A hét munkástag már a közlelmezési felügyelő bizottság legközelebbi ülésén részt vehet. Megígérte a polgármester, hogy addig amíg táviratára melyben a gabonavásárlási engedély kiterjesztését kérte, az Arad körüli járásokra, az Országos Közlelmezési Hivatal válasza meg nem jön, addig senkinek sem ad engedélyt Aradon való gabona vásárlásra. Remélik, sőt biztosra veszik, mondta a polgármester, hogy az Országos Közlelmezési hivatal megfogja az engedélyt adni Arad környékének. A polgármester válaszáat a küldöttség tudomásul vette.

Mint az Aradi Közlöny értesült, a közönség köréből Nagy Sándor dr.-t kérték fel, hogy lépjen érintkezésbe Barabás Béla főispánnal, felkérve őt arra, hogy az Országos Közlelmezési Hivatal engedélyt azonnal szerezze meg. Nagy Sándor a fölkerésnek eleget tett és így kilátás van arra, hogy amennyiben az engedély előbb meg nem jön, az új főispán Barabás Béla vasárnap magával fogja hozni.

Nagy Sándor dr. azonnal fölhipta telefonon Barabás Bélát Budapesten és elmondta neki, mi a kérés, mi lenne az érdeke a városnak. Barabás Béla megígérte, hogy az ügyben haladéktalanul el fog járni és vasárnap már hozza a választ, sőt valószínűleg az engedélyt.

Tagadnak a merénylő német katonák.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Schinszky báró némethadbíró kapitány, aki mint az Aradi Közlöny jelentette, a német katonák garázdálkodása ügyében Aradra kiszállott, ma reggel kilenctől délután fél hat óráig dolgozott a katonai rendőrség helyiségében a rendelkezésére bocsátott irodájában. Az aradi tábornokság részéről ma Fekete hadnagyot adták a német hadbíróhoz mellé.

A délelőtti folyamán a német katonai vizsgálóbíró elsősorban letartóztatásban levő vádlott német katonáknak szembesítését rendelte el Varga Elemérral és családjával. A négy katonát Varga Elemér leánya, akit megtámadtak, határozottan felismerte és egész nyugodtan a szemükbe mondta, hogy ők voltak azok, akik januárban inzultáltak őt és alyját az utcán. Varga Elemér és felesége is ráismert a német katonák közül kettőre. A katonák, dacára ennek a döntő bizonyítéknak, még mindig határozott tagadásban vannak.

Kihallgatva ezután a hadbíró azt a két esendőt, akik a négy német katonát futásuk közben az Attila-tér sarkán elfogták és bekísérték. A esendők elmondották, hogy a támadó német katonák eredetileg öten voltak, mind az öt csikos kórházi ruhában, de csak négyet sikerült közülük elfogni, mert az ötödik nyomtalanul eltűnt. A hadbíró vizsgálóbírója ezután még több tanut halgatott ki, akik lényegtelen vallomásokot tettek és fél hatkor a tárgyalást holnap reggelre halasztotta. Holnap délelőtti fogják a helyszíni szemlét is megtartani.

Mai munkája befejeztével Schinszky báró beszélgetett az Aradi Közlöny munkatársával és elmondta, hogy miután a vádlott katonák alibit akarnak bizonyítani, azért kénytelenek a holnapi helyszíni szemlét megtartani, amely alkalommal elfognak menni abba a kocsimba is, ahol állításuk szerint egész este mulattak. Elmondotta a hadbíró, hogy a vád beszület-

sértés, személyes szabadság megsértése és testi sértés büntetést tartalmazza három személlyel szemben, tehát három esetben. A súlyosabb vádat azért kellett elejteni, mert a tanuvallo-mások szerint is a katonák még csak meg sem kísérelhettek merényletet a leány ellen, hanem csak az egyik kezét megfogták és elakarták magukkal vinni. A módosított vádirat szerint

Orosz katonák lezárták Kornilov főparancsnokot

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Kopenhága. A pétervári távirati ügynökség jelenti: A 607-ik gyalogezred csapatai, amelyeknek nagy részük volt abban, hogy az orosz front felgöngyölítése sikerült, kivétel nélkül haditörvényszék elé kerülnek hazá-árulás vádjá miatt, Gutor tábornokkal a déli arevonál parancsnokával együtt.

Stockholm. Szebasztopolban nagy zavargások voltak, melyek során a haditengerészet céljait szolgáló több épületet a fölkelők leromboltak. Sok emberélet esett áldozatul. A szebasztopoli vár parancsnokát Ljelosto tábornokot revolverlövessel megsebesítették. A hadihajókát a matrózok nagy része elhagyta. Teljes anarchia uralkodik Odeszában is. A maximalista kiküldöttek Odeszszát független köztársaságnak kiáltották ki. A csapatok vörös zászlók alatt vonultak föl és azt követelték, hogy Kerenskit és a polgári minisztereket löjék agyon. A tüntetőkkel kozákok szállottak szembe fegyverrel, az utcán formális tüzharc fejlődött ki, amelynek során a kozákok legnagyobb része elesett. A tömeg ezután gyujtogatni és rabolni kezdett. A frontról is kétségbeesett jelentések érkeztek. A VII-ik hadsereg demoralizálódása átragadt a VIII-ik hadsereg egy részére is, a csapatok közül itt is sok föllázadt.

Kornilov tábornokot fogságba vetették

Letartóztatott volt lengyel tábornok.

— Saját tudósítók telefonjelentése.

Megirtuk hogy Pilsucki József lengyel államtanácsost, volt magyar és osztrák tábornokot, a lengyel légiók dandárparancsnokát Varsóban letartóztatták. Pilsucki volt a lengye légió megalapítója és szervezője. Amikor a háboru kitörésekor a lengyel légió megalakult a magyar és osztrák hadvezetéség előbb ezredesi, majd vezérőrnagyi rangban a lengyel légiók főparancsnokának nevezte ki. Amikor Németország részéről a lengyel függetlenségi nyilatkozat megtörtént, Pilsucki ellentétbe került a német hivatalos körök felfogásával és le is mondott rangjáról. Pilsucki is, mint minden lengyel, Lengyelország igazi, teljes függetlenségét kívánta. Az volt az álláspontja, hogy a lengyel hadseregnek Németországtól követelt sorozása csak akkor történhessek meg, ha a lengyel királyt megkoronázták, vagy legalább is független lengyel kormány alakult.

Most azt jelentik Bécsből, hogy az országgyűlés lengyel pártjai Pilsucki elfogatásával kapcsolatban értekezletet tartottak. Diamant lengyel szociáldemokrata képviselő fölhipta Seidler dr. miniszterelnök figyelmét, hogy

a négy német katona két évig tarjedhető fegyházzal büntetendő, miután nem statáriálsan fognak itélkezni fölöttük. Az ítéletet a romániai német hadosztálybíróhoz hozza meg, amely Bukarestben székel. A főtárgyalás előreláthatólag 10—14.nap múlva lesz és Schinszky báró megígérte, hogy az ítéletről értesíteni fogja az Aradi Közlönyt.

és csak három nap múlva bocsátották szabadon. A harmadik hadsereg lázadása nagy mérveket öltött. A 603—607—618 ezrednek legénysége tisztjeit elfogta és a lövészárkok oszlopaihoz kötözte, a legénység pedig önkényesen otthagya az árkokat.

Stockholm. Orosz lapok hírt adnak arról, hogy Oroszországban ezidőszerint 30.000 angol katona van a harc-vonalakon, akik résztvettek a legutóbbi offenzívában is. Ezzel szemben a francia katonák száma csak 4000.

Stockholm. A bolsevikiek itteni lapja, a Politiken nyilatkozatot közöl, amely Dudorovnak, az orosz tengerészeti államtitkárnak június 27-én, a keleti tengeri flotta parancsnokához küldött táviratát tartalmazza. Az utasítás a katonák és munkások tanácsának végrehajtó bizottságával egyetértően követeli, hogy a keleti flotta parancsnoka a táviratban megjelölt torpedónaszádokat titokban küldje azonnal Pétervárra megbízható csapatokkal, hogy azok a kronstadti matrózokkal szembeszálljanak. Meg kell akadályozni, — mondja a távirat, — hogy Kronstadtból bármilyen hadihajó elinduljon. Nem kell visszariadni attól sem, hogy adott esetben tengeralattjáróval súlyossák el a hadihajókat. A Politiken kezességet vállal az okmány valódiságáért. A táviratot a keleti tengeri flotta központi bizottsága fogta fel. A lap követeli, hogy az utasítás szerzőjét állítsák haditörvényszék elé és további leleplezéseket ígér.

tegye meg mindent Pilsucki azonnali szabadlábra helyezése iránt és Cernin Ottokar gróf külügyminiszter vele egyértelműleg járjon el. Seidler dr. megígérte, hogy informáltatni fogja magát az ügy állásáról, azután megteszi a kellő intézkedéseket.

Krakó. Tarnowsky Adám gróf, volt washingtoni nagykövet, Varsóba érkezett, hogy a lengyel kormány alakítására vonatkozó tárgyalásokban részt vegyen. Tarnowskyt miniszterelnökjelöltként emlegetik.

SPORT.

33. gy. e. tisztí football mérkőzése. A közel másfélhónapi pihenés után ismét munkába lép a tisztí csapat. Vasárnap július 29-én délután 5 órakor az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén jótékonyéllu mérkőzést tart a Ferencvárosi Torna Club teljes első csapatával. A tisztí csapatnak igen nagy áldozatok árán sikerült a zöld-fehérek csapatát megnyerni, de a vezetőség elkövetett mindent, hogy Aradnak ismét egy szép sport délutánt nyújtson. Az FTC. nem kell Aradnak külön bemutatni, hiszen 6 éven keresztül viselték a „Magyarországi Bajnok” címet s mostan is a második legjobbak. Jegyek elővételben Bloch H. aradi cégénél kaphatók. — Katonazene. — Buffet. — Fedett tribün.

Egy főispánság kulisszatitkai.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Félhivatalos értesítés szerint július 27-én pénteken este minisztertanács lesz, amelyen a folyó ügyek elintézése után bizalmas személyi kérdésekben döntenek.

Néhány nap múlva fog megjelenni a hivatalos lapban Vass János dr. hevesvármegyei aljegyzőnek főispánná való kinevezése. A fiatal megyei tisztviselő Károlyi Mihály grófnak, — aki tudvalevőleg Hevesvármegye legnagyobb birtokosa, — bizalmas embere és öbenne a függetlenségi pártnak exponált tagja kerül a főispáni székbe. A megyei urak nem szívesen látták jelölését. Abban az időben, amikor először bukkant föl Vass János neve, küldöttséget mentesztettek Károlyihoz, a küldöttségben csupa függetlenségi vett részt. Arra kérték a grófot, hogy álljon el Vass dr. főispáni jelölésétől és hangsúlyozván, hogy az aljegyzőség és főispánság között igen nevezetes távolság van, nem is emelkedés, hanem ugrás lenne, amelyet

nem szívesen látna, sőt zokon venné a vármegye számos régi, érdemes tisztviselője. Fölhozták végül, hogy Vass nélküli a szükséges tekintélyt is. Károlyi így felelt:

— Vass dr. főispánságától el nem állhatok. *Nekem Heves vármegyében egy bulldoggra van szükségem, amely ha kell, kiszedi a megyei renitensek beleit.*

Az urak erre meghökkenve mondták, hogy akkor nem szívesen bár, a függetlenségi pártvezértől a 67-es belügyminiszterhez lesznek kénytelenek menni kérésükkel. Károlyi így szólt:

— Oda hiába mentek! Heves az én vármegyém, ezt a kormányt pedig a markomban tartom és akkor töröm össze, amikor akarom.

A megyében most terjedt el ennek a beszélgetésnek a híre és a függetlenségi körök fogadkoznak, hogy az egész ügyet az installáló Legyegetülésen szóvá teszik.

Jól élnek foglyaink Oroszországban.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Az orosz foglyatáborokban tett körútja alkalmával Cabrián Istvánné grófnő a magyar Vörös Kereszt megbízásából sorra járta Oroszországnak azokat a foglyatáborait, amelyekben magyar hadifoglyokat őriznek. A grófnő több mint egy fél évig tartózkodott Oroszországban és a fogoly magyar katonák sorsáról a legteljesebb és legalaposabb tájékozódást szerezte. Utjáról az Aradi Közlöny fővárosi tudósítójának most ezeket mondta el:

— Az oroszországi foglyatáborokról és az ott elhelyezett magyar katonák sorsáról a legjobb és legörvendetesebb híreket hozhatom. Véréink a legemberségesebb elbánásban részesülnek, lakásuk és ellátásuk jó. A táborok most már mind egészséges éghajlati vidéken vannak elhelyezve és a legmodernebb, minden igényt kielégít ezeknek berendezése. Az oroszok az utolsó másfél évben teljes igyekezettel és nemes buzgalommal szervezték meg a hadifoglyok ellátását, azokat a hibákat és bajokat, amelyek az első évben előfordultak, teljesen kiküszöbölték. Megnéztük a krasznójarszki és troikusovszki táborokat, ahol a legtöbb magyar, művelt középosztálybeli fogoly van elhelyezve. A legjobban berendezett táborok ezek. Egészségügyi szempontból most már minden tábor a lehető legjobb állapotban van. A kórházak kitűnőek és a magyarokat többnyire magyar fogoly orvosok kezelik. A foglyok nem barakokban vannak, mert az ottani hidegek ellen ezek nem nyújtának kellő védelmet, hanem legtöbbször nagy köépületekben. A fűtés jó és mindenkit megnyugtathatók, hogy *miénk a hidegtől nem szenvednek semmit.*

A tisztek husz-harmincas csoportokban bent a városokban laknak. Mindenki ötven rubelt kapnak. Egy szobában ketten-hárman laknak és tisztiszolgáik is van. A foglyatáborokban a legénység *hetenként háromszor kap húst.* Ezenkívül kapnak káposztát, babot, vörösrpát és rizst, *bőséges ellátásuk van.* A tisztek maguk főzetnek.

A legénységet csak úgy foglalkoztatják, mint nálunk. Legnagyobb részt mezőgazdasági munkához adják ki a foglyokat és éppen olyan jó dolguk van, mint a mi falvainkban a muszka

foglyoknak. A fogságot általában jól viselik el és a nagy hidegeket is könnyen kiállták. A tisztek leginkább kézimunkával, fafaragással foglalkoznak, azután angolul, oroszul és németül tanulnak. Sokat vannak szabad levegőn, de a városokban csakis kísérettel járhatnak. Aki bármilyen munkát végez, azért fizetést kap. A szellemi munkát végzők többet, a testi munkát végzők napi hatvan-hetven kopeket. Aki hazulról is kap e munkát bármilyen kis összegben, annak nagyon jó a sorsa. A foglyok sorsát a jó és a legénység soha nem volt rongyokban.

A foglyoknál a legnagyobb vesztés és különösen jó benyomást volt Mharacskaól, Szoligalistról, ahol a legtöbb a foglyoknak tiszt. Többnyire csak a foglyokról és az ottani állapotokról kérdezősködtek.

Pénzt is vittünk magunkkal és fejünkön ötven rubelt adtunk mindenkinek. Ami a foglyoknak való küldeményt illeti, azt ajánlhatom, hogy sem ruhaneműekből, sem pénzből sokat küldeni nem szabad. Legjobb egyszerre csak husz-harminc koronát küldeni, egy kabátot, egy nadrágot, vagy egy darab fehérneműt. Egyelőre azonban, amíg Oroszország belső helyzete nem tisztázódik legjobban lesz, ha semmit sem küldenek.

A forradalom különben nem lehet befolyással foglyaink sorsára mert a táborok olyan messze esnek a forradalom gócpontjától, hogy annak hullámai a táborokig nem érhetnek el. *Senkit ne csüggyessen az, ha akár egy évig sem kapott levelet fogoly hozzátartozójáról,* mert a levelek nagy nehézségek között kerülő utakon érkeznek hozzánk és például a román hadjárata idején és most is rengeteg levél elveszett.

Akinek van valakije orosz foglyatáborban, annak csak azt mondhatom, hogy ne aggódjon, jó helyen van és jó emberek között.

Tisza István gróf nyilatkozata egy nem-hallott közbeszólásról. A Budapesti Tudósító Tisza István gróf következő nyilatkozatát közli: A Magyarországnak tegnapi számának azzal az állításával szemben, hogy „Tisza István szédülten állt egy darabig, amikor odakiáltották

neki, mi nem loptunk az államkasszájából“ kijelentem, hogy ezt a zaj közben elhangzott közbeszólást nem hallottam és arról csak beszédem szövegének átnézése közben nyertem tudomást, amikor is ugyanazzal a megvetéssel tértem felette napirendre, amelylyel fogadtam volna, ha elhangzásakor megértettem volna. 1917. július 25. Tisza István gróf.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi heti műsor.

Csütörtökön: Járai S. Járai Boske bucsufellegte: **A kis király.**

* **Nyáray Antal Kabaréja.** Egyéni művészetének legszebb megnyilatkozásait ma este nyújtotta Nyáray Antal. Ma este, amikor ki tudja meddig, mily időre vett ismét bucsut az öt megérteti, szerelmi tudó aradi közönségétől, attól a lelkes hallgatótól akiknek szeme előtt nőtt nagyra évekkkel ezelőtt, s akik mindég szívesen és örömmel látják viszonát. Ragyogtatta művészi zsenialitását. A fájdalom legszebb hangját hallottuk tőle az egyik percben, már a másikkban kacagott a lelkünk úgy, ahogy csak kevés embernek a mókáján tud kacagni. Az érzések fékezhetetlen skáláján végig vezetett a minden szavát figyelemmel kíséző házat s amikor elengedte hallgatóságát vele társult gondolatvilágát, mint az orkán zugott végig a zsufolt szinkörön a taps. És ő boldogan fogadta a tüntető elismerést, jól esett látnia, hogy játékművészetét egy megértő közönség előtt ragyogtatta. Kabaré számai közül a legnagyobb hatást a *Vén bohém*mel érte el, hisz abban benne sirt egész lelke, szavaiban benne vibrált egész bohém világának művésze. Faragó Rezső *„Vén bitangja“* Csak tetézte a kiváltott sikert. Hogy az érzések mily kifejező mestere annak esodásán szép jelét adta Jules Premary *„Robin mester“* című egy felvonásában. Az est keretét az aradi társulat kabaré számai adták meg. A hangulatot illő sikerrel fokozta Rozsnyói Ilonka, Kieffer Lujza és Barics Gyula.

* **Egy sebesült főhadnagy verseskötete.** A poétalélek a pergőtűz rémes poklában is megmarad. Remethey Fülöp Dezső honvédtüzérfőhadnagy osztályosa volt doberdói hős hadseregünk véres harcainak, hős küzdelmeinek. A harcok tüzeiben szerzett impresszióit hangulatos, megkapó versekbe öntötte, majd mikor súlyos sebével a kórházba került, a kórúgyon kiegészítette megátásainak és megérzéseinek megrögzítését. Verseit *„Doberdói dárídókon és egyéb költemények“* cím alatt kiadja a hős honvédtüzérfőhadnagy. A könyvhöz József főherceg írt előszót. A befolyó jövedelmet pedig az *„Augusztus főhercegnő védnöksége alatt álló doberdói hősök özvegy és árvaalapja“* javára ajánlotta föl. Így nemesak magunknak szerzünk gyönyörűséget, hanem hazafias kötelességet is teljesítünk azzal, hogy a könyvet megrendeljük. Az ára postaköltséggel 3 korona. Megrendelhető a szerzőnél: Remethey Fülöp Dezső honvédtüzérfőhadnagy, Budapest, I. Alkotás-utca 25 XVII. helyőrségi kórház tisztosztálya. A könyv megrendelését az aradi vöröskereszt elnöksége is (Ferdinánd-utca 3.) továbbítja.

* **„Mint egy bálványt egy imádiak“** „Szép volt mint egy álom“, „Írd meg hogy csókol-e párod“, „Mikor a hold sarlós lesz az égen“, „Sztambul rózsája“, „Márványmenyasszony“, „Csárdáskirályné“, „Liebe in Schnee“, „Lavotta szerelme“, „Gólem“, „A milliomos Kati“, stb. Kerpelnél kaphatók.

* **Molnar Ferenc, Méray Horváth Károly és az összes heti könyvkiadások kaphatók Oláh és Társa könyvkereskedésében.** Telefon 2-30.

* **Stambul rózsája** operette teljes zongorakivonata kapható Oláh és Társa könyvkereskedésében. Telefon 2-30.

Aradon nem lehet gabonát vásárolni.

Több erélyt kérünk a hatóságtól.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Remény van arra, hogy az Országos Közlelmelési Hivatal Arad város közönsége részére engedélyt ad a legutóbbi kormányrendeletben kapott jogánál fogva arra, hogy a közönség a vármegye területén is vásárolhasson gabonát, s miután a város határában oly kevés buza terem, hogy abból a közönséget ellátni nem lehet, úgy értesülünk, hogy az Országos Hivatal nem is akar elzárkózni a kérdés megoldása elől. Tudjuk, hogy a tanítók konviktusa már kapott is engedélyt nyolc vaggon vásárlására a vármegye területére.

A városi közlelmelési ügyosztály vezetője Exterde Kálmán báró azt mondotta az Aradi Közlöny tudósítójának, hogy a vásárlási engedélyk kiadása csak akkor kezdődik meg, ha az aradiak engedélyt kaptak a városon kívüli vásárlásra, mert a város vezetősége respektálni óhajtja a munkások ama kívánságát, hogy a bevásárlásnál egyenlő elbánásban részesüljön mindenki, mert ha csak a városban termett buza kerül eladásra, akkor ők ismét a teljes városi ellátásra szorulnak.

Ez az álláspont méltányos, habár a kormányrendelet szavaival nincs is teljesen összhangzásban, mert ennek intézkedései szerint a városi polgárság már ma is jogosult a vásárlásra, ha a város az igazolványokat kiadja. Mindenesetre okos dolog a munkások kívánságának teljesítése és szükséges is, azonban annak első főfeltétele az, hogy a város vezetősége a legnagyobb energiával vegye a kezébe a dolgot és ne elégedjék meg azzal, hogy a tanács egy darab papirost küld fel a Közlelmelési Hivatalhoz. Ilyen most métermázsa számra érkezik a központba és tudjuk, hogy az élet ma azt követeli, hogy

azt bírnunk akar valamit, az marjen.

Fel kell utazni Budapestre és a legnagyobb eréllyel ki kell sürgetni az engedélyt és a város küldöttjének addig nem szabad hazajönnie, míg a zsebében nincs az az irás, amely a gabonavásárlást a megye területére kiterjeszti.

Annak, hogy a városban kevés gabona termett, az a természetes következménye, hogy az óriási kereslet és a csekély kínálat ninesse-

nek arányban. Ezért magától értetődően az az állapot áll be, hogy

a buza maximális árával sem a vevő, sem az eladó nem törődik

és már is tudomásunk van arról, hogy 100 korona sőt még több az a buzaár, amelyet Aradon kínálnak illetve kérnek. Minthogy azonban engedély nélkül sem eladni, sem vásárolni nem lehet, máris felfigyelnek az élelmes közvetítők, már is kialakulóban van a lánckereskedelem. Ügynökök hajlandóak megbízást elfogadni buza bevásárlásra azzal a feltétellel, hogy a vevő az igazolványokat neki átadja, ő előjegyzésbe veszi és gondoskodik a gabona megszerzéséről. Természetesen az ár az szóba sem kerül, mert az ilyen ügynök, aki a végösszegeből kap percentet, nem arra törekszik, hogy a maximális áron juttassa el a kenyérmagvat a vevőhöz és nem is olyan vevőnek a megbízását fogadja el, aki a hatósági áron óhajt vásárolni. Az aradi ember rá van kényszerítve ennek a közvetítésnek igénybevételére, mert ő maga nem igen szaladgálhat a termelőhöz s a termelő nem is áll szívesen szóba vele. Hisz nem tudhatja, kérhet-e tőle elég látran uszora-arat.

A gabonaszerezésnek az a módja, amely a kormányrendelet alapján kialakul, szakemberek véleménye szerint nem lesz megfelelő, mert ha a magánember a már megszerzett gabonáját kénytelen lesz a malomba elvinni, illetve, hogy lisztre kicseréltesse, ez már drágítást jelent. A fuvar ugyanis egy rendkívül lényeges tényező ma, amit tekinteten kívül hagyni nem lehet. Bizonyára nem az volt a kormány intenciója, hogy bármely körülmény által is a kenyeret megdrágítsa.

Eme szakkörök véleménye szerint a leg-sürgősebb szükség az, hogy a kormány

a Haditermény közbejöttével tegye lehetővé a gabona bevásárlását

ugy amint azt az eredeti rendelet kontemplálta. A Haditermény megbízottja ha megvásárolta a gabonát, ő azt azonnal elszállíthatja a malomba, ahol a fél a kért lisztet megkaphatja. Ez annál is előnyösebb, mert a bizonyos el-

járása lehetővé teszi, hogy a kormány teljes ellenőrzést gyakoroljon és ezen a réven hatással lehet aztán arra is, hogy a falu és a tanya ne uzsorázhassa ki a városi embert.

Ezt az expedienst a törvényhatóságnak, illetve a város vezetőségének feltétlenül a legnagyobb hangsúllyal kérnie kell a kormánytól és míg ez lehetővé válik, addig is meg kell tennie mindent, hogy a maximális árakat Aradon betartsák és szigorú gyakori ellenőrzéssel a máris elharapódzott uzsorát letörje.

Szeretnők, ha a város vezetősége azzal a nagy szeretettel és imponáló eréllyel intézné a gabonabevásárlás ügyét, amelyet Aradnak polgárai és munkásai a háború negyedik esztendőjének küszöbén a hatóságtól megkövetelhetnek. Most fog bebizonyosodni, hogy az isten áldása sem ér sokat, ha azt az emberek okosan kihasználni nem tudják s most fog bebizonyosodni az is, hogy minden intézménynek annyi az értéke, amennyire azt a kezelői értékesíteni tudják. A kormányrendelet megad minden módot a nyugati és zavarban állás megszüntetésére, csak rajtuk áll, hogy a betű élő valósággá váljék.

Hatalmas harcok Flandriában.

Berlin, július 25. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös, hadcsoportja:

A flandriai arcvonal tegnap is a leghatalmasabb harcok színhelye volt, amelyek éjjelig tartottak. Erős angol felderítő előretörések több szakaszon megismétlődtek. Tölesérállásainkban valamennyit visszavertük.

A német trónörökös hadcsoportja:

A Monte Hiveren, Craonne mellett a franciák új állásaink ellen intézett több erős támadásuk meghiúsultával, vereséget szenvedtek. Egy újabb hadosztálynak a harcbevetése sem volt képes az ellenségnek előnyt szerezni. **Ludenderff**, első löszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megverték a kozákok Kalusz képviselőjét.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy kaluzsi tisztviselő, aki az oroszok legutolsó inváziója idején a városban élt és Lembergbe menekült, az ottani Gazetta Viacsorna szerkesztőségében hajmeresztő dolgokat mondott el az orosz forradalmi hadsereg garázdálkodásáról.

— Rettentő kineket éltünk át és ezek felülmulják mindazt, ami az előbbi orosz megszállások idején történtek. Az orosz forradalmi hadsereg a várossal és annak lakosságával szemben százszor galádabban viselkedett, mint a cári csapatok és véres kézzel fejezték be azt, amit a cári szoldateska megkezdett. A várost minden ok nélkül felgyújtották és mint-hogy nem lehetett menteni, a tűz majdnem mindent elpusztított. A zsidó negyedet az ugynevezett „Zattile“-t annyira telerzselték, hogy piszkos kormos falakon kívül semmi sem maradt. Amit a tűz megkimélt, azt elrabolták az orosz katonák. Különösen tatár, cserkesz és szibériai csapatok fosztogattak és pusztítottak rendszeresen és igazi orosz tökéletességgel. A

város belseje, különösen a piactér teljesen romhalmaz, s a legsiralmasabb látvány Kalusz város országgyűlési képviselőjének, az ukrainai származású Kunovietznek a palotája. A képviselőt az oroszok elvonulásuk pillanatában kozákokkal megtámadtatták és annyira megverték, hogy súlyos sebeket ejtettek rajta.

Vadul viselkedtek a katonák a leányiskola épületében is, amelyet teljesen szétszedtek. Sebuzster gyógyszerész gyógyszerterát lerombolták és a katonák páliákat keresve, tönkretették az egész berendezést. Az italt megitták és ily módon minden gyógyszert, ami alkohol-tartalmú volt, elfogyasztották. Miután lerészegedtek, felgyújtották a gyógyszerterát. Csak a római katolikus plébániát és a görög templomot, ahol sok intelligens és munkásember talált menedéket, kimélték meg. A lakosság az invázió idejét a pincében töltötte el.

Az orosz törzskar a plébánián ütötte fel tanyáját. A törzs és az alacsony tisztiek semmiféle befolyást nem tudtak gyakorolni a katonákra és ennek tulajdonítható, hogy a várost és ennek lakóit ilyen barbár módon pusztították és kifosztották. Az orosz vezetőknek nem volt erejük, de nem is volt kedvük, hogy a vad hordákat megfékezzék. Ezért ezek asszonyo-

kat gyilkoltak és erőszakoskodtak velük szemben és fényes nappal is raboltak. Különösen a zsidó lakosságot kinevelték meg a legállatiasabb módon. Mikor visszavonultak, mindenüket elrabolták s 25 marhaszállító kocsiba begyömöszölték s magukkal vitték őket Stanislauba. Egy nappal futásuk előtt a római katolikus templomba beállították az átvonuló kozákok lovaikat és ezek kifosztották a templomot. A fosztogatások közben igen sok embert megölttek. Leírhatatlanul borzalmas jelenetek játszódtak le a rablások közben, mert itt a katonák levágták a fülét és az ujját annak, akinek a kezéről, vagy a füléből nem tudták elég gyorsan lehuzni, vagy kikapcsolni az ékszerit. Kalusz öreg polgármestere Fausz dr. a kiállott izgalmak következtében meghalt. A polgári lakosság annyira meg van ijedve, hogy noha az oroszok már rég elmenekültek, még ma sem mer visszatérni.

— Különösen feltűnt az, hogy az oroszok bevonulásánál a tisztikar kivétel nélkül a csapatok élén menetelt, mint megtudtuk, ez elővigyázati rendszabály volt, mert különben a csapatok felmondták volna az engedelmisséget és nem masiroztak volna. Az oroszok Kaluszt július 15-én vasárnap este hagyták el.

Leleplezik a szimulánst — gyógyítják a beteget

A legszebb Zander-intézet. — Lust Ferenc dr. alkotása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hónapokkal ezelőtt a közös hadügyminiszteriumtól rendelet jött a 33-ik gyalogezred parancsnokságához, mely rendeletben röviden az az óhaját fejezte ki a hadügyminiszterium, hogy az ezred részére Zander-intézet létesítsék. E célra egyben 32.000 koronát folyósított az ezred részére. Ma, amikor három nappal a Zander-intézet megnyitása után az Aradi Közlöny tudósítóját végig kalauzolta a vári csapatkórház első emeletének berendezett utékező intézet helyiségein **Luszt Ferenc dr.** ezredorvos, az aradi pótzászlóalj egészségügyi főnöke, elragadtatással győződött meg arról, hogy

több mint 100.000 korona értékű egészségügyi intézettel lett gazdagabb Arad városa

s állított a háború sebesültjeinek és áldozatainak gyógyítása érdekében a legszebb s a legnemesebb cél szolgálatába. Hogy ez lehetséges volt, hogy ezt el tudták érni, az az intézetet berendező **Luszt dr.** ezredorvosnak az érdeme, aki bécsi, budapesti, szabadkai, kassai, szegedi, tomesvári, nagyvárad, debreceni, gyulai tapasztalatait egybegyűjtve, saját tervei nyomán kizárólag készítette el a szükséges felszereléseket, csupán a villamos műveket szerezte be bécsi cégektől. A megtakarításnak és a gyönyörű eredmények elérése egy volt lehetséges, hogy a **Czeiler és Szathmari** cég teljesen díjmentesen engedte át gyárát a fa felszerelések elkészítéséhez és megmunkálásához, **Lusztig Andor** pedig a Vasipari szövetkezet helyiségeit bocsátotta díjmentesen a munkák elvégzésére az ezred rendelkezésére s mindkét helyen az ezred legénységéből kikérült szakmunkások dolgoztak a Zander-intézet összes berendezésén. A legszerényebb eszközökkel oly elsőrendű intézetet állítottak fel a 33-ik gyalogezred rokkant katonáinak gyógyítására, aminőhöz foghatóval csak igen kevés ezred dicsekedhetik. Gépei közt van olyan, amely fel sem található más intézetekben. Kiállítás pedig az összes fa- és vasdolgoknak oly gondosságra vall, amely a legmesszebbmenő elismerést is kiérdemelte.

Amint az ajtón belépünk, rögtön a legénység vetkőző helyiségében találjuk magunkat. Számosított fogas, s minden egyes legény részére a ruhá és cipő megőrzésére egy kis szekrényke áll rendelkezésre. A folyosón két szekrény van elhelyezve a legénység fürdő ruhája és cipői részére, ötven finom anyagból készített fürdőköpeny tesz bizonyosságot a gondos előrelátásról és arról, hogy használat utáni azonnali forditlenítéssel

mindenféle ragály ellen védeve vannak az intézet használatánál a betegek.

Egy másik szekrényben a tisztai betegek részére ruhák vannak elhelyezve.

Balra az első ajtó az intézet röntgen-szobája. Ennek az egy szobának a berendezése a hadügyi kormány által rendelkezésre bocsátott összegnek közel a felét felemésztette. Berendezése a legmodernebb. **Luszt dr.** működésbe hozta a Röntgen-gépeket s rövid előadással magyarázatát adta annak, hogy a gép mily tökéletesen, precizen szolgálja célját s berendezése mennyire a legmodernebb. A falakon, a helyiségre jellemző képek bizonyítják, hogy a megnyitás rövid ideje óta is minő gondnal készültek az érdekesnél-érdekesebb felvételek. Az első képen **Váczi Vazil** gyalogos balláb-száráról van röntgen felvétel. A bal alszáron egy orosz fegyverből eredő golyó látható, **a golyó a testében van, de frentszólgálatra alkalmas,**

mert a golyó elhelyezkedése öt mozgásában a legkevésbé sem gátolja. Idővel, ha majd a golyó lejjebb húzódik a esuklók felé, akkor lesz szükség újabb orvosi beavatkozásra, a golyó eltávolítása céljából. E kép mellett lévő 2. számú Röntgen felvételen **Muntyán Illés** gyalogos jobb-combesontját látjuk, ki a szerb harc-téren dum-dum golyótól esontlövést kapott, esentja eltört, rosszul forrott össze, s a combcsontban egy hosszukás lyuk látható. **Muntyán** gyalogos segédszolgálatot teljesít e sérülésével. A harmadik rendkívül érdekes kép **Tessits Milivoj** főhadnagy rosszul hegedt lábszársontját mutatja, melyben még ma is több apró gránátszilánk lelhető fel.

Röntgen tereméből az ut az irodába, a fény-és hőterápiába vezetett. A jobb sarokban rendkívül csinos kiállítású irodai butor fogad bennünket. Dieséri az a munkákban résztvevő munkások szaktudását, s a tervező főorvos izlését.

A ragyogó tisztaságu teremben csillog minden. Egyik gépet a másik után nézzük végig s amikor azoknak működését bemutatja **Luszt dr.**, esodálkozunk az emberi leleményességék bámulatos cselekményein, azon, hogy mily gondosságra tanította ki a háború az embereket annak érdekében, hogy az elvesztett erőket vissza tudják adni a harcot megjárt katonáinknak, hogy mint egészséges embereket adják vissza őket a polgári társadalomnak.

Az első gép, ami előtt megállunk, egy hátizom és derek gyakorlatot szolgáló masina. A beteg belül a gépbe s egyenletes mozgással végeztenek vele a gépben oly mozdulatokat, mely hátának, derekának merevségét fogja megszüntetni.

Ha a merevség a betegnek valamely más izületében mutatkozik, akkor ahhoz a géphez kerül, amely a beteg izületének mozgására van konstruálva. Az egyenletes, nem megerősítő mozgásokkal lassan-lassan visszanyeri rugalmasságát az elpetyhült, elerőtlenedett rész s újból visszanyeri a beteg teljes mozgási képességét is.

Ezeket a gépeket mind itthon házilag készítette el Lust ur.

s csak így volt lehetséges ezeket a nagy értéket reprezentáló gépeket kiállítani aoból az elenyészően csekély összegből, amit a hadügyminiszter rendelkezésre bocsátott.

Kiegészíti ezeket a házilag elkészített felszereléseket egy villamos massage, egy nyomómotor az elsorvadt izom felfrissítésére és az izom petyhüdést

szimuláló katonai leleplezésére,

egy diathermie, melegbesugárzó, mellyel azt a testrészt melegítik meg, melynek gyógyítása a meleg bevezetést szükségessé teszi. Különösen alkalmas e gép rheuma, asthma, májbajok, tuberkulózis gyógykezelésére. Ebben a szobában találjuk még a mesterséges napfényt szolgáló villamos készüléket, mely görvélykór, tuberkulózis elsőrendű gyógyítója lett. Mellette állnak sorba a kar, láb és egész test izmászító fényfürdői, számszerint hat kamara, amelyek közül az egyik, amely a teljes villanyfürdőt nyújtja, házilag való elkészítéssel 300 koronába került, akkor, amikor annak gyári ára ma 4000 korona. Ha még egy pillantást vetünk a gyermekkorunkra emlékeztető járó székre, amely természetesen nagyobb formában a járnai nem tudó katonát biztatja az első lépésre, a legkülönbözőbb mozgató gépek sorozatát bezáró végső, erőt próbáló lendkerékre, akkor megfog-

juk érteni azt, hogy **menyi emberszerete hozta össze ezeket a gépeket, míg áldásos lesz ennek az intézménynek működése.**

A második teremben a mechanikai osztályon látjuk a Fischer-féle kerék rendszerű gépeket minden izület mozgására, a borbajok gyógyítására szolgáló

Kromayer-féle kvarolámpát

s egy igen elmés padot a kövérség csökkentésére. Ez a gép csak alig egy-két intézetben található. Az első és második szobát a tisztai öltöző választja el egymástól.

A harmadik teremre a legbúszkébb **Luszt dr.** A legkényesebb igényeket is kielégítő villany, szénsavas, hideg, meleg fürdőkádak, ülő és körzuhanyok bizonyítják azt, hogy joggal lehet büszke e szobára.

Atléptük a fürdőszoba ajtaját és egy hosszú folyosón masszírozó padokat találunk, melyeken zürichi iskola szerint végzik e célra betanított katonák a masszírozást. Ugyanítt áll egy nedves gőzfürdőkád karok részére, míg a folyosótól ekerített részen egy külön szobában áll egy nagy tartány s alatta a melegítő kályha, hogy állandó meleg viz álljon rendelkezésre.

A folyosókon, falakon mindenütt az ezred katonái által festett képek művészi ráteremtéssel megmintázott reliefek. Barátságos és meleg minden.

Az emeleti rész után megtekintettük a kertben elhelyezett nyári zandert. Nyújtók, korlátok, nap és homokfürdők, salyók, lövészárkok, löllások, hintók, izom gyakorlatozó gépek állanak itt egymás mellett gondos elrendezésben, kiegészítőjeül az emeleti rész berendezésének.

A katonai parancsnokság az intézet megtekintésére meghívta a város vezetését is, de meghívta Aradváros közönségét is. Szívesen látnak mindenkit, aki az intézet működése és berendezése iránt érdeklődik, hogy módot adjanak a nagyközönségnek is arra, hogy megismerkedjék a katonaság egészségügyét szolgáló legmodernebb intézménnyel.

— S — V.

Sikkasztó vasuti tisztviselő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A nagyvárad kir. ügyészség tegnap este előzetes letartóztatásba helyezte **Oláh Lajost**, a váradvelencei állomásfőnökség fiatal hivatalnokát. A fiatal ember, aki az állomás személyi pénztárát kezelte a hivatali pénzből sikkasztott tízezer koronát.

Oláh könnyelmű társaságba jutott, s ennek következtében a pénztárát a hivatali pénzből sikkasztott tízezer koronát.

Csak akkor vette észre megmondhatatlan tettei mikor az ördög bibliján már elusztak az ezresék. Apjához fordult, hogy segítse ki szorult helyzetéből. **Oláh** intelligens családból származó fiatal ember, édesapja megakart menteni a család hírnevét, oda adta tehát a hiányzó összeget: tízezer koronát. Így rendbelőtt volna a dolog, csak hogy a vagyon-talan, fiatal vasuti tisztviselő a kapott 14.000 koronával újra a Lloydba ment s átkártyázta ezt a pénzt is, amit becsülete megmentésére kapott.

Most már nem volt honnan pótolni a pénzt. atyjához nem is mert újból fordulni. Először öngyilkosságra gondolt, de aztán felütközött benne a józan belátás s úgy gondolta, hogy könnyelmű tetteért a földi igazságszolgáltatás előtt fog felelni. Tegnap este megjelent a kir. ügyészségen, ahol letartóztatását kérte. Az ügyészség el is rendelte **Oláh Lajos** letartóztatását és megindította ellene hivatali sikkasztás miatt a bünetelő eljárás.

Aradról megszökött csaló.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Két héttel ezelőtt Aradra érkezett és a Tabajdy-utca egyik házában lakást vett ki Velig Gyula nevű ember a feleségével és malomberendező mérnöknek jelentette be magát. Néhány nap múlva Groén Nándor főkapitányt figyelmeztették, hogy jó lesz, ha a rendőrség érdeklődik Velig Gyula iránt, mert semmiféle iratai nincsenek, kétes existencia és semmiesetre sem mérnök. A főkapitány a figyelmeztetés alapján beidézte Veligét magához azon a címen, hogy mint Aradra költözött idegennek látni akarja az igazoló iratait és szeretné megállapítani kilétét. Az állítólagos mérnöknek azonban ugylátszik, már ekkor nem volt tiszta a lelkiismerete, mert nem mert a főkapitányhoz elmenni, hanem a feleségét küldte el maga helyett.

Véligné a főkapitány előtt előadta, hogy Budapestről költözött az urával Aradra, az ura kassai illetőségű, husz esztendővel ezelőtt a budapesti államrendőrségnél fogalmazó volt, most már ötven éven felül van és a mostani foglalkozása malomberendezői mérnökség. Azt is elmondotta az asszony diésekedve, hogy az ő urának első felesége, akitől elvált, Percel Mór tábornoknak a leánya volt.

A főkapitány az első pillanatban gyanusnak találta az asszony által elmondottakat, annál is inkább, mert az asszony elbeszélésében szemmel láthatólag ellentmondások voltak. Így például az, hogy az ura rendőrfogalmazó volt Budapesten husz évvel ezelőtt, amihez tudvalevőleg jogvégzettség szükséges. Most pedig mérnök és miután ötven éven felül van, tehát harminc esztendőnél idősebb korban kellett neki beiratkoznia a mérnöktanárságba, hogy ott négy esztendő alatt a mérnöki oklevelet megszerezze. Nyilvánvaló volt a főkapitány előtt, hogy a Velig első feleségével való diésekedés sem lehet igaz, mert Percel Mór tábornok csak egy volt, az aradi vértanu. Ennek a leánya semmiesetre sem lehetett a különös embernek első felesége. A főkapitány tehát meghagyta az asszonynak, hogy küldje be az urát az okmányival és azután elbocsátotta. Azonban sem Vélig, sem a felesége, többé nem jelentkeztek, ellenben megjelent a rendőrség bűnügyi osztályánál egy gyoroki gőzmalomtulajdonos, aki csalásért és sikkasztásért feljelentést tett Velig ellen. A gőzmalomtulajdonos elmondta, hogy Velig kiemelt hozzá Gyorokra, bemutatkozott, mint malomberendező mérnök, megnézte a malom berendezését és azután tényleg szükséges gépeket ajánlott, amidek a malomtulajdonos megörült, mert ilyen gépeket a mai viszonyok között nem lehet kapni. Velig pedig konkrét ajánlatot tett nagyon alacsony áron akár az egész malomnak újaberendezésére.

Biztos fellépése és szakértelmét eláruló viselkedése annyira megtévesztette a hiszékeny gőzmalomtulajdonost, hogy Velig kérésére az első szóra előlegként néhány száz koronát adott át neki. A beszélgetés további folyamán Velig azután azt is felajánlotta, hogy a malom részére faszenet szerez és erre a célra is kért 2400 korona előleget. Ezt a pénzt a malomtulajdonos már tanuk előtt megkötött szerződésre való előlegként adta át neki. Előleget a korábbi előlegeket, amelyek a malomtulajdonos feljelentése szerint szintén pár ezer koronára rúgnak, nem tudja bizonyítani, mert ezeket négy szemközt adta át Velignek.

Miután ilyen ravasz módon a gőzmalomtulajdonostól Velig Gyula csaknem 3000 koronát kiesalt, többé nem jelentkezett. De nemcsak,

hogy Gyorokra nem ment ki többet, hanem még Aradról, a Tabajdy-utcai lakásáról is eltűnt feleségével együtt. A gőzmalomtulajdonos feljelentését a rendőrségen jegyzőkönyvbe vették és azonnal bevezették a nyomozást, elrendelték Velig Gyula körözését az egész országban. Érdekes, hogy a gőzmalomtulajdonos határozottan állítja, hogy Velig Gyula semmiesetre sem lehet még ötven éves, amennyinek a felesége mondotta, hanem sokkal fiatalabb. Valószínű, hogy csak azért mondhatja ötven éven felülnek magát, mert a katonasággal sinesen rendben.

A papi nőtlenség eltörlése.

Erdekes mozgalom a plébánosok között.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A csanádi egyházmegye körében esondően megindult mozgalomról szerzett értesülést az Aradi Közlöny. Egyik általánosan ismert plébánosa a csanádi egyházmegyének azzal az ötlettel lépett elő, hogy a magyarországi plébánosoknak a magyar kormány által támogatandó mozgalmat kellene indítani a papi nőtlenséget kimondó elavult pápai határozat megsemmisítése érdekében. Ehhez az ötlethez a három év óta tartó háború nagy embervesztése adta meg az impulzust. A harcsteroken a magyarság tudvalevőleg jelentékeny vérvesztést szenvedett, mert a magyar katonát mindig a legelső harcokban láttuk és a magyar katonák igazán nem takarékoskodtak a vérével. Legelsősorban az állam feladata volna, hogy ezt az embervesztést a háború utáni évtizedekben pótolta és valószínű, hogy a kormány rokorszenvesen fogadja a celibátus eltörlésére irányuló akciót. Ez ügyben kérdést intézett az Aradi Közlöny szerkesztősége egy ismert egyházi férfihoz, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Évszázadokra visszanyúl a celibátus története. Ameltek szerint VII. Gergely, mások szerint XII. Ince pápa adta ki a papok nőtlenségére vonatkozó határozatot. A pápai határozat egyházi átokkal sújtja azt, aki azt állítja, hogy a felsőbb rendeket felvett egyházi szentélyek házasságra léphetnek és hogy az általuk kötött házasság érvényes. Magyarországon már Szent István alatt és különösen I. Kálmán alatt adták ki olyan rendeleteket, amelyek eltöltik a papokat a nőtlenségtől. A katolikusoknak voltaképpen nincs szoros összefüggése a papi nőtlenséggel és inkább szolgálati, valamint vagyoni érdekeket érintő okokból adta ki a pápa annakidején a nőtlenségi tilalmat. Az volt a legfőbb szempont, hogy az egyházi vagyont ne oszkojon meg a plébánosok családtagjai és rokonsága között, hanem maradjon meg az egyház tulajdonában. Számtalan példa azt igazolja, hogy a celibátus betörlésére nem érte el azt az egyházi célt, amelyért a tilalmat kiadták. Egyáltalán nem ártok, hogy igen számos plébános szintén hus és vérből való embernek tekintti magát és nem tudja elnyomni emberi ösztöneit. Ezért számos felkérésnek összetűzése támadt a felsőbbbbséggel. En is tudomással bírok arról, hogy a háború utáni háttérrel mozgalom készül a papi nőtlenség eltörlése érdekében. Aki a mozgalom élére állanak, azok azt hangsúlyozzák, hogy ezt a pápai tilalmat egyes országokra kiterjedőleg vissza lehet vonni. A magyar állam feladata volna, hogy a ró-

mai szentszéknél és felvilágosítani a papi nőtlenség eltörlésének Magyarországra nézve óriási fontosságáról. Ha a magyarországi több ezer plébános meglázasodhatna, ez jelentékeny emberszaporulatot biztosítana az államnak, ami kívánatos is. Természetesen számos reformot kellene keresztülvinni az egyházi életben az új pápai rendelet megjelenése következtében. Magyarországon ugyanis vannak olyan kis plébániák, amelyek nem képesek egy-egy családot eltartani. Az állam feladata volna, hogy eme plébániák lövedelmét kincstári támogatással kiegészítse és lehetővé tegye a plébánosok számára is a családalapítást. A plébánia körzetek arányos új beosztása elkerülhetetlen volna. Némelyek azzal érvelnek, hogy azért nem szabad megházasodni a felkészek, mert akkor esetleg nem tudná magában tartani a gyónási titkot, mivel felesége előtt sok ember képtelen bizonyos titkokat megőrizni. Aki ezt állítja, az elé oda lehet tártani az orvosi titoktartás szentségét. A legtöbb orvos nő és azért aligha történt még meg, hogy az orvosi titkot az orvos feleségének elárulja volna. Aki az orvosi vagy a felkészi pályára szánja magát, annak a lelke belenevelődik abba, hogy a hivatása gyakorlása közben szerzett titkokat a sírig megőrzi.

Olcsóbb piaci árak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Varjassy Lajos polgármester ma a következőket közli: Az országos közlekedési hivatal 60945—1917. sz. rendelete folytán a 4207—1915. M. E. sz. kormányrendelet 6-ik §-a alapján 7440—1917. pm. sz. határozatának megfelelő részét hatályon kívül helyezve Aradváros területére nézve 1917. július 26-tól kezdve további intézkedésig való érvénnyel a tők és uborkáért követelhető legmagasabb árakat a következőkben állapítom meg:

tők nagyban métermázsánként minőség és nagyság szerint 50—60 korona.

tők, kicsinyben kg.-ként minőség és nagyság szerint 50—70 fillér,

tők gyátlóva 1 kg. 80 fillér,

uborka nagyban minőség szerint 100 darabonként 4—20 korona.

uborka kicsinyben darabonként minőség szerint 4—30 fillér.

Aki ezen most meghatározott árakat be nem tartja, ha cselekménye súlyosabb rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. évi L. t.-c. 9. és 15. §-a alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. Felhívom a kapitányi hivatalt, hogy ezen árak betartását a legszigorúbban ellenőrizze és ellene vétőkkel szemben a legkeményebben járjon el.

Arad, 1917. július hó 25.

Varjassy, polgármester.

Groén Nándor főkapitány ezeket mondott az áreséssel kapcsolatban:

— Az új rend következtében a helyzet kezd határozottan a fogyasztók javára kialakulni. Herold Antal éppen tegnap telefonálta, hogy a termelők valóságban megrohanták az árakat. Ennek az lesz a folyamánya, hogy Herold le fogja szorítani az árakat. Az ügyelők működése megállít és minthogy a főváros napi szükséglete bőven fedezve van, jut ám az aradi közönségnek is. Egyes cikkek, így a tők és az uborkának árai rohamosan esnek. Nemhétlenül így lesz a többi cikkekben is.

Nagy eredményt várok egy másik intézkedésemről is. Előterjesztésem a Közlöny

mezési Hivatálnak, hogy engedje meg a kivélti tilalom életbeléptetését a paradicsomra, a paprikára, a vörös és fokhagymára, a káposztára és a levelesre való zöldségre is. Minthogy Herold Antal is kérte ezekre az exportbetiltását reméljük, hogy a közéletvezetői hivatal teljesíti kötelességét és ezáltal a fenti cikkek is a mostaninál bővebben kerülnek a fogyasztókhoz. Ujaradon annyi a termés, hogy Herold Aradon még egyetlen egyszer sem rekvirált. Ezzel nem is fog sor kerülni, sőt kijelentés van arra, hogy már legközelebb sokkal több árú fognak Aradra árhözni mint eddig.

Ezzel szemben kérjük a főkapitány urat, hogy küldjön át Ujaradra és nézze meg mennyit küldenek Budapestre és miért miúgy annyi árú az aradi piacon, hogy a közönség téli szükségleteit beszerezhesse?

Pezsgős mulatság a tehervonaton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Zomborban hosszú idő óta napirenden vannak a vasuti tolvajlások. A zombori állomás ugyanis ugynevezett csatlakozó, illetve rendelkező állomás, honnan az ideérkezett áruval telt vagonokat tovább irányítják a különféle szárnyvonalakra. Míg ez megtörténhetik a mai gyatra közlekedés mellett minden szállítmány egész éjjel a vágányokon áll s miután a beérkező személyzet a vagonokat elhagyja s az új még nem veszi át, valóságos eldorádója lett Zombor a vasuti tolvajoknak.

A zombori állomáson három nappal ezelőtt észlelték, hogy egy Gombos felől érkezett nagyobb pezsgő szállítmányból hiányzik egy láda. A koesi olomzára sértetlen volt, egy másik koesiban azonban egész esomó pezsgős üveget és dugót talált a nyomozó rendőrség, melynek gyanúja a vonat személyzete ellen irányult, de tagadásukkal szemben nem lehetett semmit rájuk bizonyítani. Az eredménytelenségtől vissza nem riadva folytatták a nyomozást. Két nap alatt megállapították, hogy csakugyan a vonatkísérők voltak a tettesek, akik aztán testvériesen és galánsul végig kínáltak olesó zsákmányukkal a közbeeső állomásokon mindenkit, úgyhogy Erdődtől, hol a pezsgős koesit megdézsmálták s egy hatalmas láda pipere szappant s egy láda pezsgőt emeltek ki belőle, egészen Zomborig minden vasuti bakter pezsgőt ivott és pipere szappant kapott hozzá mellékletül.

A vidám pezsgős nari azonban Gomboson érte el tetőpontját, hol a menetrend szorgos figyelmen kívül hagyásával tíz perc helyett teljes három órát állott feleslegesen a pezsgős vonat. Azaz nem is állott, mert a vidám és ugyancsak pezsgős személyzet ide-oda tologatta a vonatot Gombos és Ujgombos között, mialatt kínálták a pezsgőt boldognak-boldogtalannak s adták hozzá ráadásul a drága pipereszappanokat.

A gombosi derűs három óra szereplőinek aztán kellemetlen órákat szerzett nyomozása során eddig eljutott detektív, aki megállapította, hogy Hegedűs József szabadkai vonatvezető volt a főmester, ki mellett Zeiss Miklós ugyancsak szabadkai vonatkezelő is komoly szerepet töltött be a pezsgős nari rendezésében.

A nyomozás során még ezt a lopást is tagadták a tettesek, akik mellett felelősségre vonják mindazokat is, akik résztvettek a pezsgő fogyasztásában és a pipereszappanokból tiszteletpéldányokat fogadtak el. Az ilyen segítő társak közül Magyar József gombosi előjáróra

is kellemetlen az eset, Magyar azonnal levonta a konzekvenciákat: önként jelentkezett katonaszolgálatra s már be is vonult ezredéhez.

H I R E K.

Anglia nem akar békét.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

London. (Reuter jelentés.) Lord Cecil a politikai alapelveiről beszélt, mondva, hogy Franciaországnak Elzász-Lotaringia dolgában ki kell vívnia kivánságát és Angliának azt támogatnia kell. Ugyanez az alapelv áll a többi szövetségesekre, különösen Szerbiára nézve is. Angliának feltétlenül kötelességének kell tartani, hogy Szerbiát helyreállítsa és kártalanítsa. A másik alapelv, amiért Anglia háborút visel, a tartós kiegyezés, oly kielégítő béke, amely nem hódításon és uralmon, hanem a népek önállóságának alapelvein nyugszik. A harmadik alapelv gyanánt megjelölte a német militarizmus megszüntetését. Ez a második alapelv egy részét alkotja. Azért kívánja a német militarizmus megszüntetését, mert az nagy veszedelmet jelent a békere nézve.

A német birodalmi kancellárnak beszéde jellemző módon két dolgot tartalmaz. Győzelmes békét követel Németország számára és visszautasítja a német alkotmány minden demokratikus megváltoztatását. Ezek nagyjelentőségű követelések. Lloyd George azt mondta, hogy egy demokratikus Németországnak könnyű lenne békét kötni. A szónok ugyanezt a nézetet vallja, mert ha Németországban demokrácia lett volna, ugye ez a háború nem következik be.

Bácskai Béla dr. meghalt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Pár nappal ezelőtt mindenki örömmel vett tudomást arról a hírről, hogy az öngyilkos Bácskay Béla dr. állapotában javulás állott be, úgy, hogy a kórházból lakására lehetett szállítani. Jelentettük azonban azt is, hogy a javulás csak nagyon rövid ideig tartott, mert a tragikus végű orvoson kollégái *tüdőgyulladást* állapítottak meg s azóta Bácskay dr. állapota, hozzátartozóinak gondos ápolása ellenére, állandóan súlyosbodott. Ma délután négy órakor Bácskay Béla dr. meghalt.

A szerencsétlen orvoson a *tüdőgyulladás* mindkét oldalt lépett fel és mindjárt bizonyosak voltak orvosai, hogy meggyengült szervezete nem lesz képes ellenállni a kór rombolásának. Tegnap délutánra aztán válságosra fordult állapota és Hermann E. Károly dr., aki legjobb barátja volt Bácskay dr.-nak, már előkészítette a családot a bekövetkező szomorú esetre. Tegnap óta állandóan aggodnizált és eszméletlenül feküdt ágyában. Öngyilkossága óta különben is csak igen rövid időközökre nyerte vissza eszméletét. A körülötte levőket felismerte, de aztán ismét visszaesett a deliriumba. Hogy Bácskay dr. a mérgezés következtében kapta a *tüdőgyulladást*, valószínű, de határozottan nem lehetett megállapítani.

A szerencsétlen végű orvost holnapután, pénteken délután 6 órakor temetik a Bartók-utca 27. számú házból.

Bisztricky Józsefnek nem volt amerikai párbaja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapestről telefonálják: Bisztricky József titokzatos amerikai párbaja ügyében Gál László dr. rendőrkapitány folytatja a nyomozást. Megállapították, hogy Bisztricky felesége Ménésre utazott, Groák Jenő dr. ügyvéd pedig, akinek az öngyilkos levelet írt egy Horánszky-utcai katonai parancsnoksághoz van beosztva mint önkéntes, Bécsben tartózkodott ma reggelig. A rendőrség vizsgálóbírói engedéllyel felbontotta azt a levelet, amelyet Bisztricky Groák dr. részére a Belvárosi-kávéház főpincéjénél hagyott. Ebben a levélben arra kéri Bisztricky az ügyvédet, hogy szerezzen részére valamiféle állást és juttassa őt pozícióhoz.

Bisztricky teljesen vagyontalan ember volt, aki a családjától kapott apanázból élt. A rendőrség azt hiszi, hogy amerikai párbajról szó sincs s ennek hangoztatásával Bisztricky csupán azt akarta elérni, hogy részvételt keltsen sorsa iránt.

Az öngyilkosság ügyében szereplő Groák Jenő ügyvéd ma megjelent a rendőrségen és Gál László dr. rendőrkapitánynak elmondotta, hogy ő szombaton szabadságra ment Bécsbe s csak most jött haza s értesült Bisztricky öngyilkosságáról. A Ferenc József rakpart 27. szám alatti lakásán Bisztrickytól ajánlott levelet talált, amelyben 30 korona készpénz, több értéktárgy és sorsjegy volt.

Csatolva van ezeakivül egy levél, amelyben Bisztricky feleségétől és gyermekeitől bucsuzik el s azt írja, hogy a felesége keveset költsön a temetésre. Groák elmondotta még a rendőrségen, hogy Bisztricky 1909-ben egyik temesvári nagybátyjától 200.000 koronát örökölt, melyet azonban néhány év alatt elköltött s az utóbbi időben nagy anyagi zavarokkal küzdött mint az Aradi Közlöny ma megírta. Hitelezői folytan szorongatták, majd pedig a vádtanács is vád alá helyezte s ez ügyben már négyszer idézték be. Ezek a dolgok idegessé tették Bisztrickyt s minden valószínűség szerint nem amerikai párbajról van szó, hanem ezek az okok készítették az öngyilkosságra.

Házvásárlási láz Bécsben.

— Bécsi tudósítónktól. —

Rendkívül élénk ingatlanforgalom bonyolódott le az osztrák esztendővárosban a háború utolsó esztendejében. 1916-ban kétszázötven millió korona értékben adtak el házakat.

Annak bizonyítékául, hogy ezek az ingatlanok igen tökéletes kezekbe kerültek, felemlítendő, hogy a vételárat legtöbb esetben készpénzben fizették ki, a házakon betáblázva volt terhet törölték és alig tíz százalékát a vételárnak kellett hiteleznie az eladónak.

Végrehajtás után az elmúlt évben csak kilenc millió korona értékű ház cserélt gazdát. Bécsi házakra bekebelezett jelzőlogókölesont az elmúlt évben százharminckilenc millió korona összegben fizettek ki.

Ezenek az évnek az elején még nagyobb mértékben mutatkozott érdeklődés bécsi bérházak iránt. Hat hét alatt öt kerületben harminckett millió korona értékben vásároltak házakat és fizettek ki tíz millió korona betáblázott adósságot.

Ami nagyobb házak közül, amelyek az utóbbi időben gazdát cseréltek, megemlítendők Schlumberger Ida asszonynak a híres borkezeskedő feleségének tulajdonát alkotott Rotenturmstrasse 5, 7 és 9 valamint Krámer gasse 4, 6, 8 számú házai, amelyeket Gärtenberg Ignác petróleumforrás tulajdonos, továbbá;

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Kerenszkyt kifütyülték a katonák.

Stockholm. A katonák és munkás-tanács rendkívüli ülésén Csereteli belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány az offenzívát nem a nép akarata ellen indította meg, hanem azért, mert Oroszország már lemondott az annexió politikáról, tehát a háborút folytatni kell, amíg az effenzívát ugyanazt nem teszi. A kalouszi harc után Kerenszky és Gutov tábornok között nézeteltérés támadt és Gutov lemondott a hadsereg főparancsnokságáról. Kerenszkyt tarnopoli útjában a menetszázadok kifütyülték és heves támadást intéztek elléte.

Stockholm. Raszvojev ellentengernagyot az összes orosz tengeri haderő parancsnokává nevezték ki.

Ugyanezek az 6 tulajdonát alkotott Hegalgersze 13, Fichtegasse 6 és 8 és Kolow rätling 6 számú házak, amelyeket Springer Gusztáv báró vett meg. Ez utóbbi kettőt három és fél millió koronáért. A bécsi Ujságíró és Iró Egyesület eladta a Wienerzeile 40. szám alatt álló házat egy magánembernek, aki a házat több mint hat millió koronát szerzett, két millió koronáért.

Herzl tanár eladja a szanatóriumot. Budapestről telefonálja tudósítónk: Ugy hiszik, hogy Herzl Manó báró egyetemi tanár a Városliget szanatóriumát elszándékozik adni és egy budapesti konzorciumnal tárgyal, amely megvásárolja a szanatóriumot és ott kezelésben fogja tartani. Főorvos továbbá Kóvács professzor marad.

Szegedi főiskolát kapott. Szegedről jelentik: Tóth János kultuszállamtitkár ma magánlegényben arról értesítette Kelemen Béla dr. főispánt, hogy közbenjárására Apponyi Albert gróf kultuszminiszter hozzájárult a Balkán-Akadémiának Szegeden való föllállításához. A főiskola engedélyezéséről szóló, nagyjelentőségű miniszteri leirat a napokban fog leérkezni Szegedre.

Nagyobb nyugdíjat kapnak a rokkantak. A háború rokkant hőseinek nyugdíja eddig is sok panasznak és keserű felszólalásnak volt kuforrása. Most a hadvezetőség belátta, hogy a rokkantak ügyén segíteni kell és nyugdíjukat felemeli, hogy gondtalanul élhessenek. E reformot legközelebb megvalósítják. Bécsben, a hadügyminiszteriumban tanácskoztak és a döntés e napokban megtörtént. A reformtervezet a legapróbb részletekig, ki van dolgozva és egyúttal a sebesülési pótdíjakat is fölemelik, mert az eddigi megállapítás nagyon alacsony volt.

Megőrült mozdonyvezető. Kalsruheból jelentik: Kiewből jelentik, hogy óriási vasúti katasztrófa történt. Egy sebesültszállító vonat mozdonyvezetője hirtelen megőrült és a zsúfolt vonatot száguldó sebességgel vitte előre, amíg az összeütközött az előtte haladó vonattal. Kétszázötvennél többen haltak meg.

A repülő-baleset. Az Aradi Közlöny mai számában megírt repülő-balesetet egy órmester idézte elő, aki engedély nélkül maradt távol.

Pétervár. A Távirati Iroda jelenti: Effensovot a дума tagját igazságügy-miniszterré és az itleighezes kormány tagjává nevezték ki. Borisnikovot közlelmezési miniszterré nevezték ki. Mindketten haladó pártiak.

Genf. A Petit Parisien pétervári-jelentése szerint Kerenski elrendelte a 18-46 év közötti évfajratoknak kényszerorozását, tekintet nélkül jelenlegi foglalkozásukra.

Genf. A Petit Journal jelenti: Tegnap Poincaré elnökkel rendkívüli minisztertanács foglalkozott az orosz kérdéssel.

Genf. Venizelosz előkészíti a görög hadseregnek az ententével való együttműködését. A kormány a katonáknak megtiltotta az elutazást az országból.

Halálozás. Előkelő és tisztelében álló aradi uri családok gyászát jelenti rótheti Kövér Ferencnek, Arad város nyugalmazott tisztviselőjének halála. A patriárkai kort ért öreg ur nyolevanöt esztendője ellenére is a legutóbbi napokig friss testi és szellemi erővel bírt és halála váratlanul történt. Elhunytával. Verzár István vármegyei árvaszéki úlnök özvegyét, Zuber Andorné, Telmányi Emil és nővére nagyjukat gyászolják.

Tegnap számában jelentette az Aradi Közlöny, hogy Nagyszőlős községben egy fiatal aradi zászlós, Winter Béla öngyilkosságot követett el. A család most arról értesít bennünket, hogy Winter Béla nem lett öngyilkos, hanem a szolgálati fegyvere véletlenül esett el és megölte. Halála így még tragikusabb, a szerencsétlen sorsú fiatalember családja iránt nagy a részvét Aradon. Winter Béla temetése holnap, csütörtökön délután öt órakor lesz az aradi izraelita temető halottas házából.

Cukor kiosztás. Felhívom az I., II. és III. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy csütörtökön, a IV., V. VI. és VII. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy pénteken, továbbá a VIII., IX., XI. és XII. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy szombaton délelőtt az utalvány kiváltása céljából a közlelmezési hivatalban jelentkezzenek. A 7. és 8. számú cukor-szállítók váltható be adagonként 20 deka cukorra, melynek kiesinybeni eladási ára 32 fillér. A közlelmezési hivatal vezetője.

Az elegáncláért. Berlinből jelentik: Egy berlini divatruházban letartóztattak két elegáns öltözött leányt, akik egy vidéki városban 62.000 márkát loptak egy kereskedőtől. Ez az ember jó üzletet csinált és ennek öröme egy barban pezsgőzött. Mulatás közben esatlakozott hozzá a két leány és vele töltötte az éjszakát. A kereskedő reggel észrevette, hogy 62000 márkája eltűnt a leányokkal együtt. Egy rendőrtisztviselő Berlinbe utazott, mert megállapították, hogy a tolvaj nők a berlini vonatra ültek. A rendőrtisztviselő abban a föltevésben, hogy a könnyűvérű leányok a nagy pénzből először is elegáns ruhákat fognak vásárolni, sorra járta a kereskedővel a berlini divatruházakat és egyikben esakugyan rájuk is akadt, amint épen 4000 korona áru ruhaneműt vettek. Már csak 25000 márka volt náluk, a többit mind elvásárolták.

Köszönetnyilvánítás. Az aradi m. kir. állami ipari szakiskola igazgatója 54 koronát adományozott a 33-ik gyalogezred rokkant alapjának. Az adományért ezton is halás köszönetét nyilvánítja a 33. gy.-e. pótzászlóaljnak parancsnoksága.

Anyakönyvvezető megbízatás. A belügyminiszter az aradi II. anyakönyvi kerületbe Kovács Géza rendőrségőztisztet anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Harmadérmesek srtja a fronton. Hódor József, a 28-ik vadászszázalóadj hadapródja arról értesíti az Aradi Közlöny szerkesztőségét, hogy a fronton a következő 33-as katonák srtjára akadt: Gázdó I., Gulyás A., Janos Pál, Grünwald, Gojan Tódor, Batangenez T., Gomzás Péter. A hadapródjelölt azt írja, hogy készséggel áll a hozzátartozóknak rendelkezésére és szívesen ad bővebb felvilágosítást is. Címe: Tábori posta 416.

Adományok. Weiszberger Magda, Rebmann Vilma, Havas Ella, Werner Rózi, Herskovics Sari és Havas Sándor polgári iskolai tanulók Honctón összehajtottak egy kis szindarabot s azt ugyancsak gyermek publikum előtt előadták. Belépő díjakból egybegyűlt 13 koronát a vak katonák segélyezésére küldötték. H. J. Arad 20 koronát adományozott az elesett hősök árvái részére.

Az agy, szem, tüdő-vagy szív felé irányuló vértelülés, mely szédülési rohammal, szorongás érzetével, szívszorulással jár, a természetes Ferenc József keserűvíz használata következtében, gyakran már rövid idő alatt könnyen és biztosan elmúlik az olyan egyéneknél, kiknek székrekedésük szokott lenni.

Megőrzötek a világhírű „Rex“ patent beőttés üvegek fözelékek, husneműek elterésére; külön gummi is kapható; ugyszintén köznöcsöges beőttés üvegek és aborkás üveg legolesőbban beszerezhetők Fischer Mór üveg, porc. keresk. Andrassy-tér 25. telefon 568. 4882

Aradban és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló-és levélpapírosok, papírzacskók, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel László papírnagykereskedésében.

Hetvenöt kilós harcra a Marosban

Kaptuk a következő levelet: Tisztelt szerkesztő ur! Az Aradi Közlönyben gyakran olvassuk, hogy a Marosból 10-20 sőt 50 kilogrammos harcra is fogtak már hálával halászaink, azonban tegnap megtörtént egy olyan csoda, amely nem történt meg soha, és nem is fog tatán soha megtörténni még egyse.

Gál Antal volt waggongyári munkás, kiknek jobb kezét szerencsétlenségéből kifolyólag amputálták, — kis nápicével, vékony zsinaggal és kis horoggal borigaszgatott apró kis halakra a Meisztrovich-féle sertészizlalda mögött a Marosban.

Délután 3 és 4 óra között megmozdul a jelző parafa dugó és súlyedni kezd, Gál megragadja a picét és huzza, de nem bírja, — nehéz. Erre óriási mozgást és kavargást vesz észre a Maros fenekén, nagy hullámok verődnek fel az amugy csöndes viz tükren.

Gálnak eláll a lélekzete a cérna feszül, a pice ropog, torkaszakadtából kiáltja segítség, segítség!

Emberék, asszonyok és gyermekek szaladnak a hang irányában, gondolván, hogy valaki bele akar fulladni a Marosba.

Össze verődnek huzza-harminean és látják miről van szó. Gál fékez tartja cernájával és fél kezével a szörnysteget, halászápadt, közel az elájulásához.

A tömegből kiválik egy 17 éves fiu, földhöz vágja a kalapját, és ruhástól, cipéstől feest ugrik a vízbe. Szemtanuk közt egy perere,

siri esend és most kezdődik az élet-halál harc. A fiu derékon ragadja a horogra akadt harcsát, — nehéz volt — felállítja, feje ott, a hol az övé, de nagyobb a hal mint ő. — Birkoznak.

Kiabálunk: ne hadd magad ösém, a fiu ereje fogy, eldőlnek és fejük felett össze csapnak a hullámok. Most a Maros fenekén folyik a csata, mely egyre zavarosabb lesz a felleverődő iszaptól, az asszonyok sikitanak, sirnak: — Vége elyelte a fiut a harcsa, segítség! segítség!

Pár pillanat múlva közvetlen a partnál fölbukkan a fiu feje, jön. — mászik kifelé, de jön ám a harcsa is. Péter karja a harcsa kopolyujában, keze meg a szájából lóg ki és kihuzza a szárazra. Mi tombolunk az örömtől, tapsolunk és éljenezünk. Gál könnyekig meghatva borul a harcsa nyakába és esékjaival halmozza el annak csunya nagy fejét.

Teljesen hetvenöt kiló volt a harcsa. Egy halárusné vette meg előző pénzért és a kapott összeget Gál testvériesen megosztotta a fiuval. Jó fogás volt, de azt hiszem, a legjobb fogást Gyermekné csinálta Aradon a Maros parton. Maradtam szerkesztő urnak teljes tisztelettel: Egy szemtanú.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Tilos a zab kaszálása. Vett jelentések szerint egyes gazdálkodók a zabot már most lekaszálva zöld takarmánynak használják fel. Minthogy az ilyen eljárás a jelenlegi súlyos zabtermés mellett a hadsereg ellátását s így harc képességét is veszélyezteti, figyelmeztetem a város gazdálkodó lakosságát, hogy hasonló eljárást követők ellen a legszigorubb megtorló eljárást fogom folyamatba tételni. Varjassy Lajos polgármester.

KÖZGÖKEPSZINHAZ.

* A titkos írás. (William Kahn detektívdráma az Apollóban.) Zajos tejszész és feltétlen siker jegyében játszódtott le a színház tegnapi bemutatója, mely a kép kvalitása folytán előrelátható volt. A William Kahn sorozatból megszektük azt, hogy mindég különleges témát hoz és feldolgozásában is valami újszerű, valami meglepően friss fordulatokkal lép meg. A kép egy hamisító banda manőverjeit tárja

elénk s leperregtetni előttünk azt az izgalmas üldözést, amelynek végeredménye a bűnösök leleplezése. Előkelő nivón álló és minden részletében finoman kidolgozott, gondos kiállítású kép ez, amelyet épen ezért fogadott olyan ki-tüntető tetszéssel a színház előkelő közönsége.

NYARI SZINHAZ.

ARAD, 1917. évi július hó 26-án, csütörtökön:

A kis király.

Operette 3 felvonásban.

∴ Az előadás kezdete 8 órakor ∴

A színházért felel:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezertízvet alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget)

Özv. Bácskai Jakabné ugy a maga, mint gyermekei, unokái és dédunokája nevében fájdalomtól megtört szívvvel jelenti, szeretett fiának

dr. Bácskai Béla

orvosnak

rövid szenvedés után élete 61-ik évében csöndes elhunytát.

Hült tetemét a Batthyány-utca 27. szám alatti lakásról folyó hó 27-én d. u. 6 órakor fogjuk az aradi ág. ev. temetőbe örök nyugalomra kísérni.

Arad, 1917. július 25-én.

Öz. Dr. Fuksz Edéné szül. Bácskai Fanni, Dr. Bácskai Vilmos, Dr. Kresmarik Jánosné szül. Bácskai Emma, Bácskai Izidor, Lederer Albertné szül. Bácskai P. Sarolta, Lukács Ferencné szül. Bácskai Etelka testvérei. Özv. dr. Bácskai Albertné, Dr. Kresmarik János, Lederer Albert, Lukács Ferenc sógorai és sógornéje. Dr. László Sándor, Rosenthal Lajosné, szül. Lusztig Margit, Adler Arminné szül. Fuksz Gizella, Bácskai Magda és Jolánka, Dr. Fuksz Béla, Vinton Viktorné szül. Lederer Klára, Lederer Anna, Lukács Andor unokahugai ill. unokáncselei Adler Zsuzsika dédunokahuga. — Az elhunyt végező akaratához képest a koszorúk mellőzését kérjük. Jö

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrásy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Minden külön értesítés helyett.

Winter János és neje született Reicher Szidónia, leányuk Sárika, valamint a kiterjedt rokonság, fájdalomtól mélyen lesújtva tudatják, felejtethetlen fiuk, a szeretett testvér és rokon

Winter Béla,

a császári és királyi 33. gyalogezred zászlósa, a bronz vitézségi érem tulajdonosa,

a haza és trón iránti köteleesség két és fél évi teljesítése után Máramarosszigeten, folyó hó 22-ére virradó éjjel életének 22-ik évében történt gyászos elhunytát.

Kedves halottunkat folyó hó 26-án csütörtök délután 5 órakor az aradi izraelita temető halottasházából kísérik nyugvóhelyére.

Aradon, 1917. július 25-én. 4891

Nyugodjék békében! Áldás emlékének!

Boroshordókat

valamint minden másféle hordókat legmagasabb árban állandóan vesz 4884

Schvarcz Pál,

ARAD, Szent István-utca 1. Telefon 1128.

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy a

száraz sóshal

árusítást bevezettem s állandóan raktáron tartom. Minden csütörtökön **élő halak** nagy választékban érkeznek, melyet a meleg idő miatt piacra nem vihetek, így kizárólag üzletemben árulok. Legfinomabb cipőkrem, cigarettahüvely, parafin-gyertya, gyufa, nagyban és kicsinyben. Első aradi zöldsegújdonság kiviteli üzlet. Vidéki rendeléseket, előleg vagy a pénz előzetes beküldése ellenében eszközök. Zöldsegújdonságokat, finom gyümölcsöt bármely mennyiségben veszek, a legmagasabb napi árban. 1065

Lutvák József,

Aasztalos Sándor-utca 8. Interurbán telefon 615. Péntek estétől szombat 6tig zárva. 1065

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcúrt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztatlanságot. **Ára egy tégelynek 2.- K.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ára 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS-sal.**

Ára 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

A szépségápolás titka a felhasznált szé-pítőszeres helyes megválasztásá-ban rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcső. Kis tégely 1'50 kor. Nagy tégely 2'50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehelet finomságu. Crém, fehér, róza és testzáró-
nekben. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros róza, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Polgári Búfó

Boros Béni-tér I. (Dr. Isprávník-ház)

Allandóan kapható szalámi, lip-tól turó, kolbász, mindenféle hideg felvágottak, továbbá hűtött italok, jégbe hűtött sludtej. Kenyer jegy ellenében. Naponta friss vaj és tojás nagy mennyiségben kapható. Számos látogatást kér. tisztelettel 4599

Seitelbach Salamonná.

Egy stráfkocsi,

teljesen jókarban

eladó.

Bővebbet:

Klain és Schlottinger

szállítóknál, ahol a kocsit be van raktározva, Hunyadi-utca 1. 4782

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb hirtokok eladását, parcellázását körvetíteni vállalok. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmaj József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5. Telefon 726. 2369

Segédet keresünk

fűszer-, vas- és rövidára üzletünk részére, román nyelv megkiváratatik. Ajánlat fizetési feltétel 4833

Moskovitz Ignácz és Fia

cég Halmagyacsucsküldendő.

A könyvelésben jártas tisztviselőt

vagy

tisztviselőnőt

keresünk 4864

azonnali belépésre.

Ajánlatok a fizetési igények megjelölése mellett a Tiszavidéki Hengermalom és Tárház r-t-hoz Gyomára intézendők.

Viszketegséget,
sömör, rüh leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti
„BARNA ZSIR“
miúcsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fleisch-félet kerjünk. Próbát tégely 1,00 k., nagy tégely 3.—k. Családi tégely 9.—k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerárában, András-ter 22. 7144

Izletes salátakészítvény:

SALAT FLX

Törvényesen védve

salátafűszer használatra készen minden ecet, olaj, bors vagy só hozzátétel nélkül. :- Hatóságilag elismert kitűnő pótlék.

Aradi képviselő: **László B. Jenő**, Arad, Kazinczy-u. 2. Mindenütt kapható! 4865

Mélyen tisztelt Háziasszony!

„EFFENDI“ Seprő

a legjobb munkát végzi, mert a seprők legjavát képi.

„EFFENDI“ Seprővel

ha kísérletet tesz, életében más seprőt nem vesz.

„EFFENDI“ névre

ügyelni kérem, a mi látható minden seprőnyelen.

„EFFENDI“ Seprőt

fűszer-, festéküzletekben tartják, hol vásárlását örömmel várják. 4497

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor „ „ „ 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhatetük

küirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ara utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Az Arad- és Hunyad-megye határán lévő

ALVÁCZA GYÓGYFÜRDŐ

természetes kénes hőforrással 4695

csodás eredménnyel gyógyítanak

csúsz, reumát, kőszvényi, csontszűt, lefosodást és különböző női bajokat. Felvilágosítással készséggel szolgál:

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Városi és megyei telefon 380.

Üzlet!

Hell és Társa

villanyfelszerelési, csillárok, varrógép, gramophon s minden az ezekhez tartozó alkatrészek raktára

Forray-utca 2/a. (Lukácsy-ház.)

Elvállal minden e szakmába vágó javítási munkákat, melyek a legutányosabban és pontosan eszközöltetnek.

Legújabb gramophon lemezek állandóan raktáron vannak.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

4875 **Hell és Társa.**

Városi és megyei telefon 380.

592—1917. g. sz.

HIRDETMENY!

Arad sz. kir. város gazdasági széke f. évi augusztus hó 4-én és esetleg folytatólag 5-én reggel 9 órai kezdettel a városháza udvarán tartandó nyilvános árverésen a város tulajdonát képező következő ingatlanokat haszonbérbe adja:

69. az eddig Valastyán Jánosné által bérelt Gelindüllőbéli 877. sz. 7 hold 1055 ölet 35 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

70. az eddig Macsinák Illés által bérelt Gelindüllőbéli 882. sz. 14 hold 119 ölet 20 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

71. az eddig Osztóin Szvetozár által bérelt Határosvertlog rét 32 hold 356. ölet 15 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

72. az eddig Osztóin Szvetozár által bérelt Szerb-utca 8—15. sz. a. 745 négyszögölet 16 korona kikiáltási ár mellett.

73. az eddg Váczi György által bérelt Orovil és Kurta-utca sarkán lévő 2 hold 553 ölet évi 38 korona kikiáltási ár mellett.

74. az eddig Domonkos Szvetozár által bérelt Orovil-utca és Új-utca mellett levő B. 56—7. sz. területet évi 26 korona kikiáltási ár mellet.

Bánompénzüll leleendő 3 holdanként 20 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárva a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be és csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánompénz mellékelve van ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrral az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. Kir. város gazdasági székeének 1917. évi július hó 9-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Használt csomagoló papir megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. :-

